

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok — — 4 koruny — hal.
Na pol roka — — 2 " — "
Na štvrt roka... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

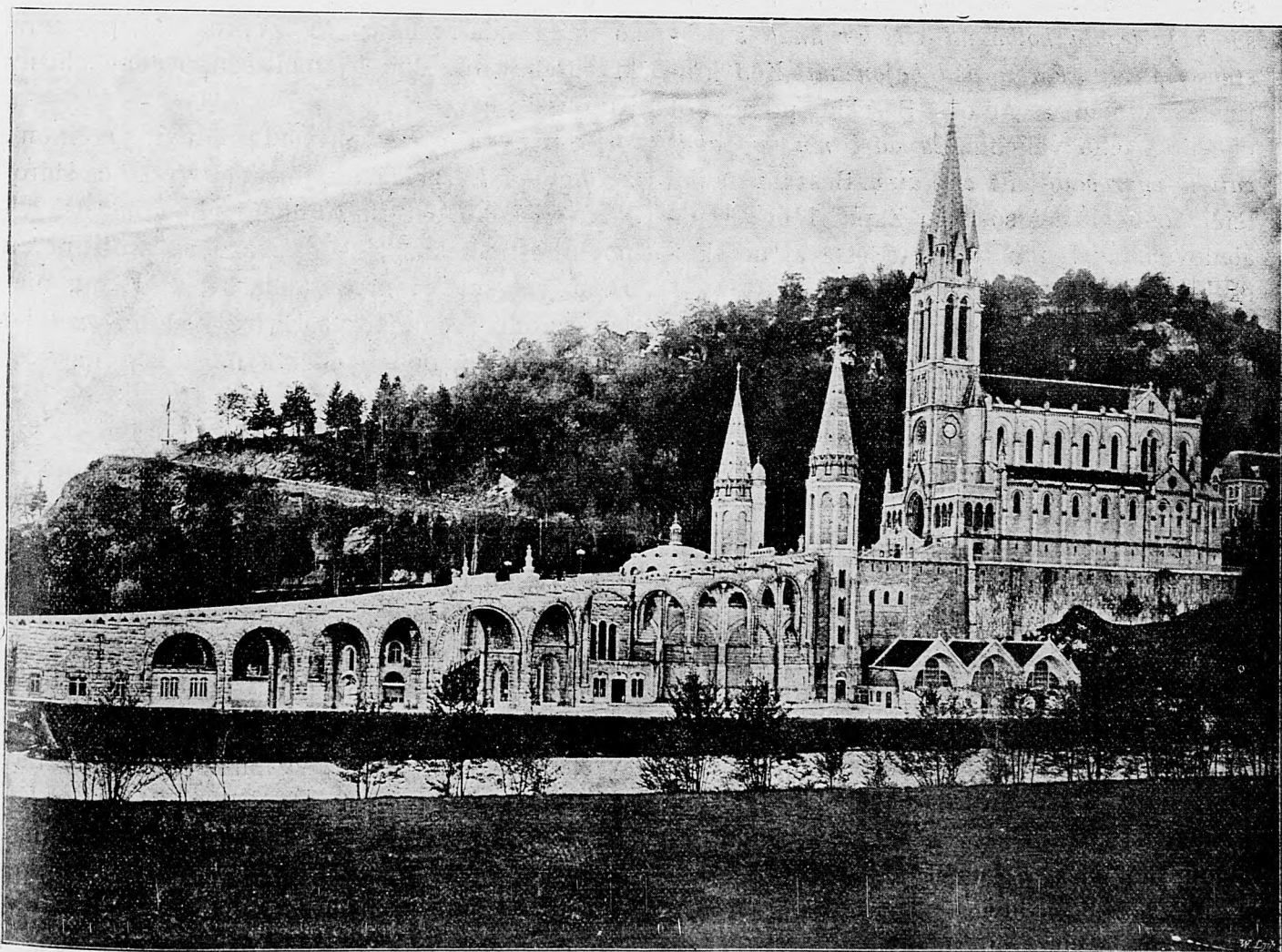
Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 21. szék.
Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Slúžnovský attentát.

Za časov panovania starých liberálov, slúžnovci po celej krajine nevšímali si ani božských ani krajinských zákonov a páchali s ľudom svedolne neslýchané ukrutnosti. Pred svedolou slúžneho žiadan poriadny človek nebol istý v okrese. Tieto časy, zdá sa, znovu nám nastávajú.

Vedeli sme síce, že pod liberálnou vládou grófa Khuena Héderváryho slúžnovcom zas rožky poriatnu, že by ale úradník verejnej správy natoľko sa zabudnul, ako to urobil slúžny staro-lubovenského okiesu, to sme predsa neočakávali. Nevieme či tento eksemplár liberálnych slúžnovcov vstave je sám posúdiť velikosť toho prečinu, ktorého sa dopustil budto sám od seba

• Sideľný chrám v milostnom mieste Lourds.

buďto na rozkaz jeho patričnej vrchnosti. Nuž jestli to on následkom obmedzených schopností duševných alebo zaslepeného a zahlušeného svedomia povážiť nevie, povieme mu to my otvorene pred celým svetom, že čo on zpáchal, je najprísnejšieho trestu hodný, ohavný attentát proti zákonom krajinským, proti slobode a právam tých občanov čo ho platia a z ktorých žije.

O attentáte a prečine starolubovenského slúžneho presvedčí sa každý, keď si prečíta nasledujúci telegram:

Podolin, 17. júna.

Anton *Beszkid*, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany, aby sa presvedčil o potrebách svojich voličov, prítomne navštívuje starolubovenský svoj okres ablegátsky a z tej príležitosti, ako je to v obyčaji, v jednotlivých obciach drží reči k shromaždenému ľudu. *Dnes v obci Kislomnic, z nariadenia starolubovenského slúžneho Kurovszkyho, žandári voličov, ktorí v dedinskom potravnom spolku shromaždili sa, aby privítali a slyšali svojho ablegáta, kolbňami pušiek vyhnali z miestnosti a z ulice rozprášili bajonetmi.* Keď krajinský vyslanec Anton *Beszkid* prehovoril chcel ku jeho voličom, *žandári mu to zakázali a vyprovadili ho z dediny.* *Beszkid* ztadiaľ išiel do dediny Alsósúgó. Žandári ho prenasledovali, dávali naň pozor a ešte aj do školského stavania vrátili sa za ním.

Z osnovy tohoto telegramu presvedčí sa musí každý nepredpojatý človek, že Kurovszky slúžny starolubovenského okresu, najhnusnejšieho druhu attentát zpáchal proti zákonom krajinským a proti slobode a právam občanov.

Dľa zákonov krajinských každý ablegát má nielen právo, lež aj povinnosť volebný okres svoj navštíviť, pred svojimi voličmi rečniť, z účinkovania svojho účtovať kedykoľvek to za dobré uzná. Toto právo krajinských vyslancov vziať sa i v tých najposlednejších krajinách sveta. Proti tomuto právu ablegátov nesmie sa beztrestne prehrešovať úradník v žiadnom vzdelanom štáte. Slúžny Kurovszky ale, krajinskému vyslancovi opovážil sa zakázať rečniť ku svojim voličom, čo viac, opovážil sa skrže žandárov dať ho vykázat a odviesť z obce. Touto neslýchanou opovážlivosťou slúžny Kurovszky vyzval proti sebe ztracujúcu mienku celého vzdelane-

ného sveta a všetkých statočne smýšľajúcich ľudí. Obecensťvo aj celej stolice s opovržením odvrátiť sa musí od slúžneho Kurovszkyho, bo Anton *Beszkid*, proti ktorému sa tak hrozne prevínil, je nielen krajinský vyslanec, lež všestranne vysoko vážený pravotár a zámožný pán; keď teda proti tomuto opovážil sa dopustiť takej brutality, ako musí zachádzať s ubohými sedliakmi starolubovenského okresu? Neslýchaným pokračovaním jeho, slúžny Kurovszky vydal o sebe svedectvo, že neni súci za slúžneho, preto nech sa zavčasu ohliada o iné remeslo.

Slúžny Kurovszky prehrešil sa ďalej proti právam a slobode občanov. Neslýchaná vec je v kultúrnom štáte slobodným občanom zakázať dať skrže žandárov, aby nepočúvali svojho ablegáta. Doprosta ale brutalita najnižšieho druhu je rozkázať žandárom, aby slobodných občanov, voličov, kolbňami a bajonetmi rozohnali a vrátili sa do ich miestností. Čo, keby zpomedzi tých občanov viaceri boli sa proti postavili žandárom? Ti by zaiste do nich boli strielali, ako to už žandári majú vo zvyku. Za prípadné krvepreliavanie čím by bol sodpovedal slúžny Kurovszky?

Slúžny Kurovszky tým brutálnym prečinom, že Antona *Beszkidu*, krajinského vyslanca starolubovenského okresu v plneni jeho ablegátskych povinností prekazil, že opovážil sa proti nemu zneužívať surovú moc žandárov, ktorí mu nielen k ľudu rečniť zakázali, lež nad to, vzali ho medzi seba a pod bodákmi na flinty nastrčenými vyviedli ho von z obce; týmto barbarstvom Kurovszky prevínil sa proti právu immunity krajinských vyslancov. Z tej príčiny aj krajinský vyslanec Georg *Szmrecsányi* v zasadnutí 20. júna oznámil snemu toto urazenie immunity vyslancov a požiadal snemovňu, aby toto oznámenie pojednávané bolo v záverečnom najkratšom čase.

Predseda hneď na toto vyslovil aj uzavretie snemovne, že oznámenie urazenej immunity vyslaneckej pojednávať sa bude behom 3 dňov.

Nad neslýchaným attentátom slúžneho Kurovszkyho vynesie teda úsudok sama krajinská snemovňa. Uvidíme, či unás v budúcnosti pánovať majú úcta a svedomité zachovávanie zákonov alebo tyranské bašovstvo, korrupcia a zdieranie ľudu.

Stoličná porada Katolíckej Ludovej Jednoty v Trenčíne.

Cieľom konečného utvorenia organizácii Katolíckej Ludovej Jednoty na území celej stolice 6. júna vydržiavaná bola porada v Trenčíne.

Stredisko Jednoty zastupovali: dr. Alexander *Ernszt*, pápežský komorník, hlavný správca Jednoty, Georg *Szmrecsányi* krajinský vyslanec člen spravujúcej rady Jednoty, tajomníci Jednoty, krajinský vyslanec Karol *Huszár* a Ján *Bartos*.

Zo stránky katolíckych vodcov stolice trenčianskej boli prítomní: dr. Emil Gyuriss právnik, Jozef Turcsek titulárny kanonik, Jozef Weber, Georg Czeizel, Štefan Krautmann dekan-farár, Ondrej Bereghy, Michal Bélik, Jozef Hatala, Karol Czivány, Karol Szlanka farári; Rudolf Biringer, Jozef Ronchetti, N. Szlugej kapláni, Géza Ballon, Štefan Náhly, Michal Holník, Ludvik Janis úradníci, Ondrej Janács, Štefan Duzsek biskupskí árendátori a mnohí iní.

Poradu peknou rečou zahájil krajinský vyslanec Georg *Szmrecsányi* a poukázal na zvláštnu významnosť a potrebnosť utvorenia Katolíckej Ludovej Jednoty nadovšetko ohľadom terajších veľmi kritických pomerov. Za tým krajinský vyslanec Karol *Huszár* a tajomník Jednoty Ján *Bartos* rečnili o vzteklych nápadoch, akým prítomne vystavení sú katolíci a cirkev zo stránky slobodných murárov a socialdemokratov, proti ktorým brániť sa treba v pevne sriadených šikoch. Hlavný správca Jednoty dr. Alexander *Ernszt* v dlhšej prednáške predostrel zprávu o prítomnom stave Katolíckej Ludovej Jednoty na území stolice trenčianskej, Z tejto zprávy vysvitá, že v trenčianskej stolici nachodí sa 111 fár a z týchto v 88 farách utvorená je Katolícka Jednota a spočíta tam súhrnom 7700 členov. Na návrh hlavného správcu, za predsedu stoličnej Katolíckej Ludovej Jednoty jednodhlasne vyvolený bol bellušský farár Ondrej *Bereghy*.

Za členov výkonného výboru, pre jednotlivé obce vyvolení sú nasledujúci:

Karol Baross Rajec, Géza Ballon Považská Bystrica, Edmund Brix Trenčín, Ondrej Bucsek Turna, Ludvik Blazsek Rosina, Georg Barancsik Kolinec Dolná Mariková, Michal Bélik Borodno, Rudolf Biringer Pruska, dr. Jozef Chorényi Illava,

rytier Anton Czeizel Kostolná Miticz, Ján Czvincsek Veľká Divina, Georg Czeizel Nová Bystrica, Karol Czivány Ochodnica, Pavel Dubik Predmer, Štefan Duzsek Tr. Biskupice, Valent Chololus Pruska, Franc Filkorn Žilina, Géza Horvath Dubnica, Štefan Kapallay Kysucké Nové Mesto, Jozef Hatala Kis-Gradna, Ondrej Janáč Biskupice, Ján Greben Lutissa, Štefan Krautmann Ocsadnice, dr. Karol Kmetykó Teplička, Viktor Molnár Bánovce, Rudolf Misz Trenčín, Ondrej Pápay Pružina, Adam Pelikán Nagychlivény, Jozef Ronchetti Kassa, Ján Rojicsek Kunfalva, Štefan Rényi Teplá, Karol Szlanka Zayugróc, Ján Simonsics Soblahó, Jan Szvitek Stará Bystrica, dr. Jozef Sztranyovszky Považská Bystrica, dr. Baltazar Szádeczky Trenčín, Jozef Turcsek Domaniž, Celestin Tichý Malá Jesznica, Jozef Weber Považská Bystrica, dr. Valér Weszely Puchov, Gustáv Zsidek Podskal.

Ku koncu prehovorili ešte i Ondrej Bereghy a Georg Czeizel a na podotknuté otázky obsirne odpovedal hlavný správca Jednoty dr. Alexander *Ernszt*, po čom za všestrannej oduševnenosti poradu zaključil krajinský vyslanec Georg *Szmrecsányi*.

Obžaloba.

Zlé časy žijeme v Uhorsku my katolíci. Je nás vyše desať millionov a predsa nepožívame tú slobodu, ktorá nám akožto rovnoprávnym a vo väčšine nachodiacim sa občanom krajinským prináleži. Utlačení, zneuctení, stíhaní a tupení sme. Od koho? A prečo?

Zfreimaurerčení židáci postavili sa proti nám do šikov a vzali si nás na mušku. Málo je ich, lež ich odvážlivosť, nenávisť a vzteklosť dodáva im smelosť, aby nám ubližovali a nás v posmech mali. Prečo?

Či sme zradcovia vlasti? Či sme sa hádam vdreli do Uhorska, ako tá nácia, ktorá tu volno ľud vykorisťuje? A či sme hádam živel nebezpečný a ničomný?

Nie! To nezavadí zfreimaurerčeným židom, lež zavadí im náš počet, naša viera a naše cirkevné majetky.

— Zrieknite sa vášho náboženstva, oddajte nám vaše školy, kostoly a základiny, vyžente vašich kňazov a my vám pokoj dáme.

Takto smýšľajú a to už aj ohlasujú zfreimaurerčeni židáci.

Áno, buďme zobrákmi, zrieknime sa viery prijmime jarmo, ktoré nám tí slobodomurárski bezbožníci núkajú a bude dobre s nami.

Nuž a poslúchneme ich? Podrobíme sa tým tyranom, ktorí Boha a vlasť zapierajú? Odvrátime sa od Boha, ktorého sme posiaľ vyznávali a vrhneme-li sa na konlená pred zlatým telatom?

Nie! Storaz nie! Kto že sme my? Kto udržoval Uhorsko cez tisíc rokov? A kto sú kazári, ktorí sa do Uhorska vdreli?

Nech ukázu slobodní murári a dovandrovaná luza kazárska, čo dobrého vykonali pre krajinu? Sem s tou prácou, ktorú slobodní murári vo svojich lóžach v najväčšom úkryte konajú?

Že vraj dobročinnosť konajú! Politizujú. Plány kujú, ako by mohli katolíctvo znivočiť a vladarenie nad krajinou do svojich rúk dostať ako sa im to najnovšie v Portugalsku podarilo. My katolíci, keď dakde spolok chceme utvoriť, behať, lietať musíme o dovolenie. Chceme-li dakde poradu, shromaždenie vydržiavať, oznámiť to musíme vrchnosti a tá zaraz pošle nám na krky žandárov a jestli sa náš rečník nepáči na shromaždení prítomnému notárovi, pisarovi, alebo slúžnemu, dá rozohnať shromaždenie. Kdežto slobodní murári volno vydržiavajú svoje porady a volno vynášajú uzavretia, ktoré namierené sú proti katolíkom.

Kde je tu spravodlivosť? Kde je tu rovnoprávnosť? Proti katolíkom nevie nič nebezpečného dokázať ani najzafatejší slobodný murár a zapenenej huby kazár a predsa nás upodozrievajú, napádajú, hania a tupia. Proti našim spolkom, konzumom a kongregáciám tie najohavnejšie obžaloby dvíhajú a kde je naša obrana?

V krajinskom sneme pasuje sa so pár ľudáckych poslancov so vzteklými freimaurermi. Kde sú však ostatní katolíci?

Prebúdzame sa, lenže pomaly. Neškodilo by trocha vrtkosti a hrdinskosti. Je to predsa hanba, že nevieme zavrútiť nápady zfreimaurerčených kazárov.

Koľko je tých a koľko nás! A predsa, kto je mocnejší a smelší?

Máme dvíhať obžalobu proti tým lenivým

katolíkom, ktorí posiaľ ešte nič nepreviedli k obrane našich záujmov, ba ani len do Jednoty nevstúpili za členov?...

Fatranský.

Politické prenasledovanie kňazov čacanského okresu.

Súdobné pojednávanie v Trenčíne. — Zahanbení liberáli.

Súdobné pojednávanie pravoty zlomyseľne obžalovaných kňazov čacanského okresu natoľko zaujíma obecenstvo katolícke, že k úplnému odhaleniu liberálov za dobré uznávame v ňom pokračovať, keď udávame svedectvo, ktoré složil predvolaný Martin *Kuffel*, gazda starobytrický, horlivý ľudák, volič; hlasoval on na ľudovú stranu.

Predseda: Chodievate do kostola?

— Áno, každú nedeľu.

— Kde sedávate?

— V prvých lavicách.

— Slyšal ste, že by boli páni duchovní vyzvali ľudí, aby len na ľudovú stranu hlasovali?

— To sa v kostole nikdy nestalo, ani na vianoce, ani inokedy; ja si kázne dobre zapamätám ale to som nikdy neslyšal.

— Čítate noviny?

— Áno.

— Čítal ste aj to, že vo Fancúzsku s katolíckmi čo robia?

— Áno, čítal som, jaké sa tam náboženstvu prekážky robia a jako cirkev katolícku prenasledujú, lebo sa tam katolíci zavčasu nestarali o pomoc a obranu náboženstva.

— Kto vás nahovoril, aby ste na ľudovú stranu hlasoval?

— Mňa nebolo treba nahovárať, ja som ľudák, pri každej voľbe som na ľudovú stranu hlasoval, aj ľudákom vždy ostanem.

— Vaša žena sa vám nevyhrážala?

— Na mňa v takýchto veciach žena žiadon vplyv nemá, žene ja rozkazujem a nie ona mne...

(Pán notár Stensz, počul ste tohoto jednoduchého človeka, neučeného roľníka? Ten je smelší, jako vy; ten sa nelaká sukne a dlhých vlasov. Red.)

Fiškus: Slyšal ste o tom, že baby sa posmievaly liberantom?

— Baby mnoho všeliakých pletiek a klebiet potárajú, kto by to načúval.

— Rychtár Hančin chodieval do kostola?

— Dakedy chodí, ale len na chórus.

— Na chórus dobre počúť?

— Nie dobre; ja som za mladý tiež na chórus chodieval, včul ale už ta nechodím, bo chcem kazeň slyšať a preto si bližšej sadnem ku kazateľnici.

Predseda: Viete o rychtárovi, že pije?

— Áno, pije, ale nie tak veľmi mnoho.

Fiškus: Aj druhí ľudia tam u vás pijú?

— Veru je tam dosť korhelov.

Obranca Gyuriss: Čo robili pohraniční policajti v Starej Bystrici?

Svedok zaujímave predložil, jako pohraniční policajti silou-mocou namlúvali jedu ženu, aby tak povedala, že od kňazov to slyšala, že nebudú spovedať, krstiť; tá žena ale stále zapierala, že to nie je pravda a že také vyhrážky ona od kňazov nikdy neslyšala. (Pane fiškus! Chcete teda vedieť prameň, odkiaľ tieto klebety, osočovania pochodia? Vezmite len svojich ľudí a svojich pomocníkov, tých pohraničných policajtov na otázku. Red.)

Predseda: Chodili pohraniční policajti aj do kostola?

— To neviem, jak len neboli preoblečení.

Ján *Snegoň*, občan klubinsky, fárnik starobystrický svedčil nasledovne:

Predseda: Hlasoval ste na volbe ablegátskej?

— Áno, za ablegáta ľudovej strany pána Gyurissa.

— Kto vás na to naviedol a nahovoril?

— Nikto; ja som hlasoval z presvedčenia a zo svojho vlastného rozhodnutia.

— Chodievate do kostola?

— Áno, ale som z ďaleka z filiálky, preto nie každú nedeľu chodím.

— Pred voľbou ste chodil do kostola?

— Áno.

— Neslyšal ste v kostole, že by pán farár a pán kaplán boli vyzvali ľud, aby len na ľudovú stranu hlasoval?

— To som v kostole nikdy neslyšal.

— Bol ste na programnej reči ľudovejstrany.

— Áno.

— O čom rečnil Brestyenzsky?

— Ja som ďaleko stál od rečníka pre veľký zástup sveta, preto som dobre neslyšal o čom sa rečnilo, však ale ani ma nebolo treba nahovárať a navádzať, bo som ja už vtedy bol odhodlaný na ľudovú stranu hlasovať.

— Ženy neboly pobúrené?

— Nie.

— Nevyprávaly všeličo, čím sa kňazi vyhrážali?

— Také staré remeslá ja nerad načúvam. (Takto mal aj pán fiškus učiniť, jako tento jednoduchý človek, vtedy by nebol v haňbe ostal s celou touto pravotou aj s celou armádou pohraničných policajtov. Red.)

— Pohraničných policajtov ste videl?

— Nevidel som; možná že tam chodili, ale ja ich neznám.

— Na Tománkovom shromaždení bol ste prítomný?

— Nie.

Toto bol predposledný svedok z vypočutých 56 svedkov, ale prvý, od ktorého sa pán kráľ. fiškus nič nepýtal, bo už úplne ztratil nádej, že by od posledného ešte svedka, ktorý sa mal vyslychnúť, dôkazy pre jeho obžalobu dostať mohol. Na tvári fiškusa bolo badať, že si je povedomý toho, že v zápase tomto on ostal slabším a čo tak pyšno a toľkým krikom a vyšetovaním chcel dokázať, to sa mu nijak nepodarilo a nevinným kňazom súd dá úplné zadosťučinenie výrokom, o ktorom pochybnosti už nebolo.

Posledný vypočutý svedok bol Jozef *Batlay*, remeselník, obuvník zo Starej Bystrice; človek starší, rozumný a rozvažitý.

Predseda: Chodievate do kostola?

— Áno, každú nedeľu; sedávam v prvej lavici na kraji.

— Ste voličom?

— Bol som, ale mi sozrali hlas; teraz hlasu nemám.

— Predtým ste vždy mal hlas?

— Áno a vždy som na vládnu stranu hlasoval; aj teraz by som bol tam hlas svoj oddal.

— Nepoužili pán farár a pán kaplán v kostole to vyzvanie ku ľudu, aby ste na ľudovú stranu hlasovali?

— To som nikdy neslyšal v kostole; či sa to stalo krom kostola, na vonku, to neviem; a o to som sa vôbec nestaral, čo baby vyprávaly.

— Poznáte pohraničných policajtov?

— Jedonkrát boli u mňa v robotníckej záležitosti, ja ich ale neznám.

— V kostole ste ich nevidel?

— Nevidel som, bo ich neznám.

— Bol ste na shromaždení ľudovej strany?

— Áno.

— Brestyenzky rečnil tam o francúzskych cirkevných pomeroch?

— Neviem.

— Kandidát nerečnil o viere, o škole?

— Nepamätám sa.

— Rozdávali tam na karótkach vytlačené výťahy zákonov?

— Mne nedali; ja to neviem.

Fiškus: Vy ste neni voličom a predsa ste sa interessoval o voľbu?

— Áno, lebo ja som vždy bol za vládnú stranu, aj vtedy keď 48-a strana pri poslednej voľbe vystúpila.

— Bol ste vždy v kostole prítomný cez celý rok? Nezameškal ste dakedy kostol?

— V mesiaci marci som dve nedele zameškal, inokedy jakživ.

Obranca: Na Tománkove plakáty sa pamätáte?

— Áno, aj na moj dom ich vylepili. ale kto, neviem.

— Bolo tam oduševnenie počas volebných pohybov?

— Ano, bolo; každý sa oduševňoval za svoju stránku.

— Nepokoj alebo bitka tam nebola?

— Nie. Bol pokoj a ticho.

S týmto zakončilo sa vypočúvanie svedkov, ktorých všetkých na složené svedectvá odprisahali.

Pánu kráľovskému fiškusovi sa jedna značná a citlivá škoda stala, bo jeden z prednejších svedkov jeho obžaloby medzi časom mu zomrel asíce Jozef Braun, insolventný kupec, židák z Čace. Túto chybu kráľ. fiškus mienil napraviť s tým, že žiadal, aby sa prečítal protokol výslucbu Brauna počas vyšetrovania, čo aj kráľovská sedria nariadila. V tom protokole stálo

jako sa Braun a jeho liberálni kamaráti báli o ich chrbáty, jako staré baby táraly, že keď liberant zviľazí, ženy nie deti, ale telce budú rodiť, jako budú z kostolov chlievy robiť, jako čacanské baby farára Benáča chcely z kazateľnice za reverendu ztiahnuť, preto, že liberanta podporoval, na neho hlasoval a tomuto podobné v liberálnych kotrbách vzniklé bájkky a tlachtaniny.

Chutne sme sa zasmiali na prečítaný protokol, tento ale obžalobu fiškusa z blata vytiahnuť už nemohol.

Obranca Neumann žiadal prečítanie protokola, horevzatého na Rakovej pri vyšetrovaní so staršou Jánovou Kajánek, ktorej obžalovaný kaplán rakovský Viktor Molnár, dla svedectva Spanyolovho sa mal vyhrázať, že na koladu do jej domu nepojde, jestli jej muž Ján Kajánek na liberálneho Lévaža bude hlasovať, obranca už i z tej príčiny žiadal prečítanie toho protokola, bo spomenutá Jánova Kajánek pod prisahou svedčila, že sa jej kaplán Molnár takto nikdy nevyhrázať. Táto osoba nebola predvolaná za svedka, žiadosť na prečítanie tohoto protokola kráľ. sedria odmrštila.

Obranca dr. Neumann ďalej žiadal vypočúť odborného znalca o tom, čo sú sviatosti a čo je koleda. Za znalca v tejto veci odporučal P. Jozefa Gáliho, kňaza, v bohosloví vysoko učného, dekana, bývalého profesora, čo tým viacej držal za potrebné, bo medzi svedkami aj jedon kňaz sa nachodil, asíce Štefan Spanyol, vtedy kaplán čacanský, ktorý sa vyslovil, že nemá čistého pochopu o tom: čo je prostriedok milosti, t. j. čo je sviatosť a čo je koleda a či je koleda sviatosť a či nie?

Kráľovská sedria s tým odôvodnením, že páni sudcovia sedrie, jako kresťania katolíci dobre znajú čo je koleda, vypočutie odborného znalca o týchto veciach za potrebné nedržala a žiadosť túto tiež odmrštila.

S týmto sa prvá čiastka súdobného pojednávania skončila a pojednávania sa na druhý deň odročilo. Druhá čiast asíce reč žalobníka, reči obrancov, odpoveď žalobníka a odpovede obrancov odznely na druhý deň, po čom nasledovala porada kráľovskej sedrie a vyhlásenie výroku. Násmu ctenému čitaciemu obecenstvu výrok je už známy: nevinných, horlivých kňa-

zov ľudákov zpod obžaloby úplne oslobodili. — Úsudok náš o rečách žalobníka a o výroku po vieme budúce.

Katolícka Ludová Jednota v be- regskej stolici.

Osvietený pán biskup grécko-katolícky mun-
káčsky dr. Julius *Firczák*, presvedčiac sa o bla-
honosnom účinkovaní Katolíckej Ludovej Jed-
noty, nariadil, aby táto ľudu veľa prospešná
ustanovizeň utvorená a rozšírená bola zvlášte
medzi rusínskym ľudom jeho biskupstva. Ná-
sledkom toho grécko-katolícky dekan-farár mun-
káčsky Elek *Kössey* a náčelník právobrannej
kancellárie Katolíckej Ludovej Jednoty dr. Mi-
kuláš *Kutka* cez grécko-katolícke sviatky sväto-
dušné navštívili kraje Rusínmi obývané a utvo-
rili Jednotu v nasledujúcich obciach:

Makaria: Utvorenie Jednoty so 120 členami.
Miestnym správcom je duchovný Augustin Lau-
risin.

Kisalmás. Do utvorenej Jednoty vstúpilo
60 členov. Miestny správca je dekan Pavel
Jaczkovics.

Drágabártfalva. Ku utvorenej Jednote pri-
hlásilo sa 112 členov. Za miestneho správcu
vyvolený je duchovný Štefan Tóth.

Mezőfalva. Utvorenie Jednoty s 62 čle-
nami pod miestnou správou duchovného Ivána
Lyachovics.

Hátmező. Ku utvorenej Jednote prihlásilo
sa 32 členov pod miestnou správou duchovného
Jána Ivancsó.

Tőkés. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 64
členov. Miestny správca je duchovný Pamfil
Jaczkovics.

Dávidfalva. Ku utvorenej Jednote prihlásilo
sa 60 členov. Miestnym správcom je dekan Mi-
kuláš Ferencsik.

Várkálcsa. Utvorenie Jednoty so 70 čle-
nami pod miestnou správou duchovného Ond-
reja Holics.

Dávidháza. Ku Jednote prihlásilo sa 60
členov. Miestny správca je duchovný Jozef
Papp.

Mezőterebes. Do Jednoty dalo sa hneď za-
písať 80 členov. Miestny správca je Mikuláš
Baltovics.

Gorond. Utvorenie Jednoty so 40 členam
pod miestnou správou Irény Ujhelyi.

Malmos. Utvorenie Jednoty s 30 členami
pod miestnou správou duchovného Viktora
Selykó.

Vo všetkých týchto obciach sbierajú sa da-
lej členovia Jednoty. Najbližšie prevede sa utvo-
renie Jednoty v doline Borsa. Spisy Jednoty
vyhodia už aj v Rusínskom jazyku s cyrill-
skými písmenami.

Kászonmező (Máram. stol.) Utvorenie Jed-
noty predbežne s 30 členami, pod miestnou
správou učiteľa M. Fedik.

POLITICKE CHYRY.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Kresťanská ľudová strana somová vutorok
20. júna večer o 7. hodine vydržovala poradu,
ktorej predsedal gróf Aladár Zichy a na ktorej
súčastnili sa takmer všetci členovia strany. Za-
čiatkom porady ľudová strana jednohlasne a
hlučne oslavovala Štefana Rakovszkyho za jeho
reč, ktorú 20. júna povedal v sneme pri odô-
vodnení jeho návrhu o zákone na sprisnenie
inkompatibility. Gróf Béla Seher-Thoss vysvetlil
za tým zákonný návrh o vojenských reformách
pri čom povstala dlhšia debatta, na ktorej sú-
častnili sa: Ján Molnár, Štefan Rakovszky, An-
ton Beszkid, Georg Szmrecsányi, Štefan Haller,
Mikuláš Zboray a Karol Huszár. Porada uzav-
rela, že ľudová strana zákonný návrh o vojen-
ských reformách neprijma a stanovisko strany
v krajinskom sneme vysvetlí gróf Béla Seher-
Thoss. Pri pojednávaní zákonného návrhu o
indemnitate stanovisko ľudovej strany označí
ton Beszkid. V záležitosti attentátu, ktorý proti
vyslancovi Antonovi Beszkid zpáchal starolubo-
venský slúžny Kurovsky, dľa uzavretia strany
urazenie ablegátskej immunity snemovni ozná-
mil vyslanec Georg Szmrecsányi. Po pojedná-
vaní zvláštnějších vnútorných záležitostí strany
zaklúčená bola porada.

Nová indemnita.

Khuenová vláda nachodí sa zas v nemalých rozpakoch. S ohromnou jej väčšinou v krajinskom sneme nevie docieľiť žiadnych prajných úspechov a preto ako sme to už spomenuli, prinútená je zas predložiť snemu zákonný návrh na nové povolenie indemnity aspoň na jeden mesiac. Teda keď nie dlžej, aspoň cez jeden mesiac bez starosti chcú žiť mungovci. Po vybavení pojednávania krajinského rozpočtu, čo zaiste dosť dlho potrvá, vláda zamýšľa k pojednávaniu predstaviť zákonný návrh o vojenskej reforme. Teda nie veľmi príjemným prázdninám hľadajú v ústrety mungovci.

Kongrua katolíckych duchovných.

Kardinál knieža primas Klaudius Vaszary v najnovšom obežníku cirkevnom na známosť dáva duchovenstvu svojho arcibiskupstva, že minister náboženstva a výučby pripisom jeho pod číslom 47762—1911. assignoval už na prvú polovicu roka pripadajúce kongruálne poplatky. Ku tejto čiastke kongruy oprávnení duchovní teda s odpovedným štampilom opatrenú kvietanciu v sprievode na svoje meno vystavenej poštovej poukázky odoslať môžu na kanceláriu hlavnej vrchnosti cirkevnej, z kadiaľ im prípadnú čiastku kongruálnu odošlú.

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov pri záverečnom vo všeobecnosti, pojednávaní rozpočtu ministerstva kultu a výučby, krajinský vyslanec pápežský praelát Ján Molnár odôvodnil snemu predstretý svoj rezolučný návrh a odrazil nepodvratnými argumentami všetky nápady, akými na mariánske kongregácie a iné ustanovizne katolicke oborili sa v krajinskom sneme slobodní murári a židia. V sobotu 17. júna začalo sa pojednávanie v podrobnostiach rozpočtu ministerstva kultu a výučby. Vyslancovia kresťanskej ľudovej strany Štefan Haller a Georg Szmrecsányi zas, pri tejto príležitosti zavrátili nápady slobodných murárov a židovských ablegátov akými oborili sa z čiastky na katolícku cirkev, z čiastky na kresťanskú ľudovú stranu. Katolícke spolky, sdrúženia a spoločnosti zo všetkých strán krajiny, za mužské vystupovanie a obranu

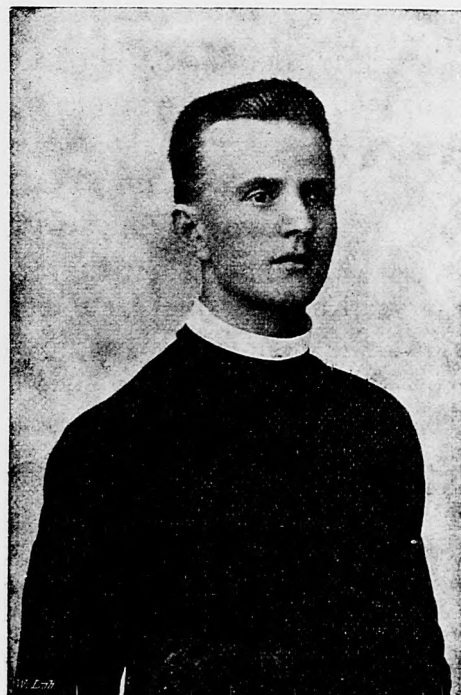
katolíckych záležitostí v telegrammoch a prípisochoch neustále oslavujú krajinských vyslancov kresťanskej ľudovej strany: Jána Molnár, Štefana Rakovszky, Georga Szmrecsány, Štefana Haller a Karola Huszár.

RAKUSKO.

Do viedenského reichsrátu v 424 okresoch prevedená bola voľba do 14. júna a zvolených je: 61 kresťanských sociálov, 43 sociáldemokratov, 34 členov Českého klubu (10 mladých, 1 realista, 1 staroček, 7 agrárnikov, 5 českých klerikálov, 10 národných socialistov), 43 členov nemeckej Jednoty (23 pokrokových, 10 radikálov, 10 agrarnikov), 11 členov Poľského kola (1 nár. demokrat, 5 konzervatívov, 1 kand. centra, 3 demokrati, 1 «divý»), 5 bukovinských Rusov, 5 Rumunov, 17 Slovincov, 7 členov Juhoslovanského klubu, 7 talianskych ľudákov, 2 talianski liberáli, 7 mimo strán, 1 Altdajč, 1 židovsko-národný (zionista), 1 staro-konzervatívec. V 183 okresoch náhradná voľba prevedená bola 21. júna.

Dr. Štefan Krajcsovic

usilovný spolupracovník «Kresťana», kňaz biskupstva nitrianskeho narodil sa roku 1881.,

usnul v Pánu 6. mája roku 1911. O. V. D. M.
P. A. S. V. U. M. S. Amen.

BESEDNICA.

Túžba za Ježišom.

Prijd Ježišu. moja láska,
 Prijd, ach prijd ku mne!
 Nehľad na zlosť srdca mojho,
 Že je neverné.
 Ježiš! Ježiš! Chcem len Tebe žiť!
 Len pre Teba moje srdce
 Musí vrúcne biť.
 Ježiš! Ježiš! Chcem len Tebe žiť!
 Neopušť ma moja láska,
 Tvojím musím byť!

★

V ranách Tvojich na čisto zmi,
 Moje hriechnosti.
 Teba nosíš, by bol hodným,
 Vždy v mojom srdci.
 Ježiš! Ježiš! Chcem len Tebe žiť,
 Len pre Teba moje srdce
 Musí vrúcne biť.
 Ježiš! Ježiš! Chcem len Tebe žiť,
 Neopušť ma, moja láska!
 Tvojím musím byť!

★★

Sväto žiť chcem: buď mi vzorom!
 Kriste premilý!
 Abych plnil vždy Tvoj zákon:
 Daj mi Tvej sily!
 Ježiš! Ježiš! Chcem len Tebe žiť,
 Len pre Teba moje srdce
 Musí vrúcne biť!
 Ježiš! Ježiš! Chcem len Tebe žiť!
 Neopušť ma moja láska,
 Tvojím musím byť!

★★★

Rýchle pospeš, môj Ježišu!
 Kým hľadám Teba.
 Pestuj že ma v svojom srdci
 A teš sa zo mňa!
 Ježiš! Ježiš! Chcem len Tebe žiť!
 Len pre Teba moje srdce
 Musí vrúcne biť!
 Ježiš! Ježiš! Chcem len Tebe žiť!
 Neopušť ma, moja láska!
 Tvojím musím byť!

Sujánszky.

V cintoríne.

Pero dediny.

Pero dediny je vždy významný človek. On je mozgom obce a ešte vtedy, keď sa sotva našlo človeka vodiacieho písať a čítať! Dnes sa už aj s týmto dobrým človekom stal prevrat, pokazili mu jeho dávne remeslo.

Z úhladného domu, ktorého štyri obloky hladely do ružovej zahrady, ztadial na ulicu, tam bola jeho kancelária a jeho bývanie. Tam ho bolo najšť už zväčš rana, keď sa ešte kvietky v rose kúpaly alebo večer, keď sa už črieda z paše domov vracala. Radu, pomoc nie za peniaze rozdával a vo veľkej vážnosti bol u všetkých v dedine na celom okolí. Opravdovým vodcom, radcom bol chudobnému ľudu. Veselá svatba sa bez neho neodbavila. Lúbil veľmi hrozno, ale len vtedy, keď vytlačné bolo už v sude. Taktiež ani žartom nebol nepriateľom a kaziteľom. Takýto bol volakedy náš starý múdry notár.

Raz sa stalo ešte volakedy za Bachovho systému, že z Rakúska sem došiel úradník, nekदाjší trompeter vo svojej vlasti, vtedajší «becirker» hrozne zdieral ľudu. V jeho okrese nebolo ani len jednej dedinky, na ktorú by svoju osobitnú daň nebol vyvrhol. Víno, obilie, jedno-dve prasiatka, sliepky, husy, kačice, všetko to sa nachodilo na jeho stole. Jeho dvor na jar, v lete a v jaseň plný bol nepočetnou drúbežou. Raz rozkázal svojmu starému notárovi:

— Potreboval by som krmu pre moje kačice a husy.

— Bude pane, bude — odpovedal starý notár a potom si myslel:

— Nebudeš ty, bratku Nemčúr, nikdy s tým krmíť drúbež!

Mladým kačicam, ako je známe, so sadnutým mliekom zaliata žihlava a posypaná otrubami je najmilší pokrm.

Týmto otrubám sa cele podobajú čerešňové piliny. Dal teda tri čerešňové kláty porezať na dosky. Mal dve na vydaj súce dievčence doma. Týmto dvom pekným deťom dá z toho zhotoviť rezbárske posteľ, skrine a iné náradie, keď budú chcieť zaletieť do iného hniezda.

Vysadol na vozík, odišiel k mlynárovi, dal dobre natlačiť za štyri vrecia čerešňových pilín a tie odviezol pánu «becirkerovi».

— No, veľkomožný pane, tu je krma pre kačice, len ju treba poliať sadnutým mliekom.

Vyslúžilý trompeter prepustil starého notára a potom sa dala všetka čelad do krmenia kačíc.

— Ký čert im je — myslel si pán — že tak odrazu ztratily apetít? Hopp, už to mám! Fridolin, ty si múdry človek! Treba ich štopať!

Kolko len bolo služiek v dome, všetky sa prichytily s celou silou do štopania kačíc. Tie nebožiatka

bárs ako sa bránily, chtiac-nechtiac, musely prezierať piliny.

Na druhý deň sa ukázal účinok veľkého štopania. Päťdesiat kačíc nadutých ležalo jedna pri druhej — zdochnuté.

Pánu «becirkerovi» prišlo volačo na um.

— Toto vykonal notárius! — vykriknul zlostne.

V hroznom hneve podbehla krvou jeho tvár a srutil sa k jeho zdochnutým kačiciam.

Dokiaľ vyzdravel, iná hviezda sa skvela nad milovanou drahou našou vlasťou.

Nastala ústavná sloboda, vesele spieval náš ľud. Pán «becirker» sosňal z klína trúbu, zatrúbil do nej svoj smútok a uháňal s celým svojim habitom cestou vedúcou pod krídla dvojhľavého orla.

Starý notárius nikdy nezabudol na bývalého pána «becirkeru» a keď mu kedy-vtedy na pamäť prišiel, od veľkého smiechu aj slzil.

Hrobár.

Naposledy ponechal som hrobára Adama Nezobuda preto, lebo hrobár vždy naostatok ostane; veď on za svojimi spolublížnymi zatvára dvere zemského života.

Adam Nezobud bol ináč hodný človek, obzvlášte čo sa statočnosti týče. Ponevác v našej dedinke, do ktorej blízky háj vonné, zdravé povetrie zasielal a v ktorej zdravá, čerstvá voda dodávala chuť k jedlu, nie veľmi mreli ľudia, tak by výlučne len z hrobárstva nebol vstave vyžiť.

Podujal sa aj na iné remeslo. A síce on bol postrachom vytučených ošípaných, jeho volali svine zakáľaf. Kolko-koľvek ošípaných v obci dosiahlo najvyšší vrchol tučnoty, tie on všetky posielal na druhý svet. Obzvlášte počas zakáľania ošípaných auktorita Adama Nezobuda došla najvyššieho vrcholu.

Lenže Adam mal jednu chybu a gazdinky úplne na čistom boli s Nezobudom. On by totižto dvojnásobne toľko bol vstave odšandžirovať z klobás a slaniny do rukávov svojej širice ako ich zhotovil. Ako dokončil svoju prácu, obyčajne prekutaly jeho širicu a namiesto ta vsantročených klobás, slaniny a iného, tehľami naplnily mu rukávy.

Prirodzená vec, že Adama Nezobuda nepokojila táto vec a neraz sa rozžialil nad týmto zachádzaním zo strany gazdiniiek, rieknuť:

— Hľa, takto pochodí statočný človek!

Aj zvlášte nábožný človek bol Adam Nezobud, ako sa patrí na poriadneho hrobára.

K dobrotivému Pánu Bohu sa ale nielen za večný budúci život, lež aj za zemský blahobyť modlieval, čo aj svojmu kňazovi vyzradil. To bola jeho nekonečná túžba a žiadosť, aby mu Boh požehnal sto zlatých, lebo ak by viac alebo menej bolo len o jeden halier, to by on veru neprijal na žiaden pád.

Jedon raz pán farár, teraz už aj tomu nech dá Boh radosť večnú, sa odhodlal, že Adama Nezobuda vezme na próbu. Na malý oltár, pred ktorým Adam Ne-

zobud klačať zvykol, položil deväťdesiatdeväť zlatých. Nezobud zazrel peniaze a nábožný vzdych sa vydral z jeho duše:

. — Dobrotivý Boh, tak sa zdá, vyslyšal moju modlitbu!

Bola práve večiereň v nedeľu a Nezobud počkal, dokiaľ starý organ vydýchnuť posledný akkord a kým posledná stará žena vyšla z kostola. Teraz shrnul peniaze z oltára a dal sa do čítania. Prečítal raz, dva, tri razy, ale bolo len deväťdesiatdeväť zlatých odpredku aj odzadku. Nezobud pokýval hlavou a povedal:

— Ej, ej, dobrotivý Pane, pomýlil si sa o jedon zlatý v čítaní. Ale za to nič, prijmem to aj tak od neho! — a do vauku vstrčil nové bankovky.

Pán farár, ktorý za oltárom striehol, ozval sa premeneným hlasom, akoby mátoha:

— Adam, Adam Nezobud! Ty si pekne zadržal Bohu daný slub, keď si riekol, že od neho ani viac ani menej nevezmeš, ako sto zlatých!

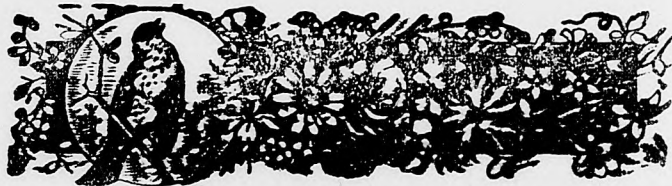
Adam Nezobud sa zľaknul. V kostole sa už zotmievalo a videl, ako zpoza oltára predstúpi v bielej plachte zahalená mátoha. On v tomto okamžení nepoznal kňaza. Kolená sa mu triasly od strachu, ale sa predsa premohol a pýtal sa:

— Kto si ty, kostolný host?

— Ja som posol Boží — znela odpoveď.

— Tak... posol Boží? — vykrikoval Nezobud — teda tým lepšie! Povedz teda Bohu dobrotivému, že mi je ešte jebnu zlatku dlžný.

Takto ostal Adamovi Nezobud večitým dlžníkom aj sám dobrotivý Boh.

CHYRNIK.

Eucharistický internacionálny kongress prítomne vydržiavajú v Madride, hlavnom meste Španielska. Zastupitelia horlivých a veriacich katolíkov celého sveta súčasťujú sa na tomto kongresse. Z Uhorska k eucharistickému kongressu predošlý týždeň do Madridu ocestovali: pápežský praelát, opát-farár kráľovského hradu budínskeho Karol *Kánter*, pápežský komorník, hlavný správca Katolíckej Ludovej Jednoty dr. Alexander *Ernszt*, pápežský komorník, redaktor Alkotmányu Béla *Túri*, dr. Štefan *Hanauer*, správca Kollegiuma sv. Imricha, tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty Ján *Húber* a budapeštiansky kaplán dr. Elemér *Huszár*.

Slávnostné processie Božieho Tela v hlavnom meste za prítomnosti ohromného počtu obecnstva odstavovali sa 15. júna z Matiasovho chrámu v Budíne z farského chrámu v Starom Budíne, z farského chrámu

vnútorného mesta Budapešti a z farského chrámu v Kamenolome (Kóbánya). V nedeľu 18. júna slávnostné processie Božieho Tela odbavné boly veľkolepým spôsobom vo všetkých iných farských chrámoch hlavného mesta.

Testament Jána Ortha. Jeho veličenstvo kráľ v sobotu 3. júna otvoril testament Jána Ortha, nekďajšieho arcikniežata Jána Salvátora, ktorý tajuplným spôsobom zahynul. Pozostalosť nebohého arcikniežata číni 9 millionov korún, z ktorých dostane svoju časť aj Leopold Wölfling, ktorý sa tiež z arcikniežata stal občanom. Z deviatich millionov jeden million korún už vlani čo požičku vzala si veľkokniežacká rodina z Tokskany. Ján Orth vo svojom testamente postaral sa aj o svoju manželku Emiliu Stubel, ale nešťastná žena tiež už nežije, údajne zahynula s arcikniežatom. Testament pozostáva z troch kusov, zpedmedzi ktorých jeden bol písaný roku 1878. a ostatné dva roku 1890. Všetky tri písal Ján Orth vlastnoručne, potom ich podpísal a opatril pečafou. Ján Orth nepomenoval dedičov, ale len dedičtvá vyznačil pre jednotlivcov. Jednu tretinu pozostalosti dostanú štyri synovia veľkokniežata z Tokskany: Leopold Wölfling a arcikniežatá Jozef, Peter a Heinrich; druhú tretinu pozostalosti dostanú synovia arcikniežata Karola Salvátora, arciknieža Franc Salvátor a arciknieža Leopold Salvátor a tretiu tretinu dostane na Baleárskych ostrovoch bývajuci arciknieža Ludvik. Ján Orth svojej manželke poručil 40.000 korún, ale toto dedičstvo následkom odumretia Emilie Stubel odpadne. Všetky listiny majú byť vydané švagrovi Jána Ortha kniežatu Karolovi Isenburg.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie osobne a s veľkou assistenciou odbavoval pobožnosť Božieho Tela. Dňa 4. júna u osvieteného pána biskupa dostavila sa na poklonu deputácia košickej organizácie Jednoty Katolíckeho Ludu a slávnostne odovzdala mu album. 1000 členami miestnej Jednoty vlastnoručne podpísané. Osv. pán biskup s radosťou prijal zriedkavé to album a peknou rečou povzbudzoval deputáciu ku ďalšiemu ešte rozširovaniu Katolíckej Ludovej Jednoty. Spolok katolíckeho patronážu vydržiaval valné shromaždenie 5. júna za predsedníctva osvieteného pána biskupa. Zo zprávy shromaždeniu predloženej vysvitá, že spolok tento v minulom roku mal príjmov 5357 kor. a výdavkov 1401 kor.; ostáva mu teda na ďalej v hotovosti 3935 korún. Dňa 16. júna osvietený pán biskup odcestoval do Rábu, kde 18. júna v spoločnosti grófa Mikuláša Széchenyiho biskupa veľkováradinského a vysväteného biskupa Ernesta Kutrovácza, za biskupa rábskeho vysvätil dr. L. Arpáda Váradyho. — Gróf Gustáv Karol Mailáth biskup sedmohradský minulý týždeň hosťom bol osvieteného pána biskupa a z tej príležitosti navštívil marianskú kongregáciu študujúcej mládeže katolíckeho gymnázia praemonštratských kňazov, z ktorej príležitosti členov kongregácie ospovedal a na druhý deň udelil im sv. prijmunie. V hlavnom gymnáziume

praemonštratských kňazov jestvuje spolok pod menom sv. Alžbety ku podpore chudobných žiakov. Spolok tento tak blahonosne účinkuje, že vzdor toho, že ročíte do 1000 korún podpory udeľuje a aj v tomto roku 45 žiakov značne napomáhal, cez 13 rokov jeho jestvovania nasbieral 31 tisíc korún. — Pani Adalberta Vitez na chlieb sv. Antona paduanského darovala 10 korún. — V abaujskej stolici doteraz nasbierali a vykynozili chrústov 78 vagónov, za čo rozдали odmeny 1000 korún. — Na území košického biskupstva početné organizácie Katolíckej Ludovej Jednoty minulý týždeň s dôrazom vyslovily protesty proti bezbožnému vystupovaniu slobodných murárov, socialdemokratov a židov.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy dňa 4. júna v Novej Vsi asi 2000 veriacim udelil sviatosť birmovania. Mesto ho s veľkými slávnosťami prijalo. — Dňa 1. júna za kňazov vysvätení boli štvrtoroční boboslovci: Pavel Drbják, Ján Ferencsik, Martin Gallovics, Ján Gassay, Ignác Grebács, Jozef Gyagyó, Martin Jablonszky, Béla Jenei a Ján Keczera. — Do Felkej za farára vymenovaný je Alexander Boharsik, farár vikartovský. — V Popráde tamojší prepošť-farár Georg Andreidesz založil Marianskú Kongregáciu poprádskych mladíkov a má ona teraz 34 riadnych údov.

Chýry zo Šáriša. Prešov: V hlavnom gymnáziume prešovskom minulého týždňa odbavované hody zkušky, pri ktorých osvieteného pána biskupa košického zastupoval praepošť-farár Adalbert Zaborovszky a ako zástupca grécko-katolíckeho biskupstva prešovského prítomný bol praelát-kanonik Kornel Kovaliczky. — Žiačky kláštora anglických mnišiek s koncom školského roku zariadily veľmi peknú výstavu predmetov ručných prác a vzbudily tým všestrannú pozornosť. — Slobodnomyselné noviny a členovia kruhu luteránskeho kollégia niako nevedia sa nad tým uspokojiť, že predseda kráľ. súdu Matias Uhlárik je tiež i predsedom katolíckeho kruhu Rákóczliho a jeho veľazaslúžená manželka je predsedkyňou kongregácie marianskej. Div sa nepopukajú od závisťi a zlosti. — Katolícki učítelia prešovského okresu minulý týždeň vydržiavali pekné shromaždenie za prítomnosti dekanov a početných duchovných. — Osvietený pán biskup grécko-katolícky, skutočný vnútorný tajný rada dr. Ján Vályi na 15. júna svolal shromaždenie spolkov alumneumských. — Za gazdovského dozoreu pre šárišskú stolicu ministerstvom orby vymenovaný je Emil Hreblay v Šároši dobre známy, kde pred 14. rekami tajomníkom bol gazdovského spolku. Szinye: Gróf Vilhelm Szirmay major na odpočinku, ktorý ako chlapec hrával sa s jeho veličenstvom kráľom a pozdej bol jeho adjutantom, 12. júna zomrel v Košiciach, kde mrtvolu jeho pri vojenskej pompe zasvätil osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie. Z Košíc previezli zomrelého do obce Szinye, kde v rodinnej krypte Szinyei Merše ku jeho manželke k večnému odpočinku pochoval ho Ján Kurimszky.

Chýry zo Spiša. V Novej Vsi od septembra 1912. má byť štátna detská opatrovňa a štátna ľudová škola. V Švedléri ťažko navštívil Pán Boh haviara Karola Patza, medzi dvoma dňami zomrely mu troje deti na šarlach. — Vo Forbachoch v druhý sviatok turičný na pastvisku zabil hrom jednu kravu. — Okolo Kézmarku hynie rožný statok. — V relovskom lese jeden strom medzi stinaním dreva zabil 18-ročného robotníka z Marmarošskej. — V Kézmarku 9. júna zhorela katolícka škola. — V Levoči dňa 8. júna za mešťanostu jednohlasne vyvolený je bývalý kráľovský notár Oskar Prihradny. — V Šmeksi bolo doteraz 1114 hostí a v Tátraszépľaká 442. — V Lubici sa dňa 12. júna v úradnej miestnosti z neznámej príčiny zastrelil mešťanosta Gustav Roth.

Vychovávateľský ústav pre chlapcov v Nitra-Bajne. V tomto blahonosne účinkujúcom ústave prijímajú sa už chlapeci do šiesti tried ľudovej školy a do štyroch tried občianskej školy. Ústav tento stojí pod správou Školských Bratov a nachodí sa v ňom pre školákov aj internát, v ktorom za úplné zaopatrenie školákov ľudových iried mesačne platí sa 36 korún a od školákov občianskych tried tiež za úplné zaopatrenie platí sa 44 korún. Na žiadosť ochotne poslúži prospectom správa ústavu Školských Bratov (Iskolatestvėrek Intėzetėnek Igazgatósága, Nyitrabajna).

Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh pre slovenských veriacich dňa 2. júla usporiada púť na milostné miesto Mária Štain. V nedeľu ráno o 6 hodine bude sv. omša za pútnikov v Jozefovskom kostole a po skončení sv. omše pohnú sa pútnici v mene božom s processiou. Na milostnom mieste Mária Štain bude sv. omša so spevom slovenským za pútnikov, taktiež slovenská kázeň. Popoludní o 2. hodine veriaci začnú sa modliť sv. ruženec a spievať litánie k úcte blahoslavenej Panny Marie. Po skončení služieb božích vrátíme sa s processiou nazpät a dorazíme večer okolo 8. hodiny do chrámu Jozefovského. Bratia a sestry v Kristu Pánu, súčasťnite sa v čím väčšom počte na tejto slávnosti Marianskej. V páde nepriaznivého počasia púť sa odbaví v nasledujúcu nedeľu. Vodcom púte bude známy duchovný pán dr. Pavel Žiška. Riaditeľ a púte zo správy Katolíckeho Delníckeho Kruhu: Ján Krajčí, Anton Vrana.

Dieťa s dvoma hlavami. V obci Radciechov pri Lembergu roľníčka Tekla Litvinovic porodila dieťa, ktoré má dve hlavy. Hlavy pozerajú na protívne strany. Dieťa je ženského pohlavia a je celkom zdravé.

Otec a syn. V Prešove tamojší stolár Ludvík Kohmayer tieto dni tak ubil svojho roztopašného syna, že chlapec zamdlel. Naľakaný otec v domnení, že zabil svojho syna, obesil sa na jeden strom.

Besné mačky. V Nagyvárade dve besné mačky pohryzly manželku kapitána spoločnej armády Fridricha Kuhna. Jednu mačku zabili a zverolekár ustálil, že mačka bola besná. Druhá mačka ušla na blízku výletnícku osadu kde pohryzla manželku hostinského,

chyžnú, kuchárku a šiestich hosťov hostinca. Len potom sa podarilo zabíť aj túto druhú mačku. Host Ján Nádasdi z Karcagu, ktorého mačka tiež pohryzla, zmizol; polícia ho teraz hľadá, aby nezavliekol ďalej nález. Pohryzených ľudí zaviezli do Pasteurovho ústavu v Budapešti.

Zunoval život. Z Nitry píšu, že železničný praktikant Ludvík Voduscheg, ktorý bol zamestnaný na železničnej stanici v Prievidzi, zastrelil sa v Nových Zámkoch v hoteli «Ku Zlatému levu». Samovrah zanechal list, v ktorom oznámil, že jeho predstavený s ním zle zachádzal, čo ho vohnalo do hrobu.

HOSPODÁRSTVO.

Udržiavanie pastvín v poriadku.

Veľmi mnoho je takých obcí, ktoré už nemajú pastviny. Urbarialisti si už pri sriadení urbáru boli podelili pastviny a z počiatku sa radovali, že budú mať viac rolí, že budú môcť gazdovať na väčších pozemkoch. Ale za radosťou pozdejšie nasledoval žal. Čoskoro prišli na to, že gazdovanie práve spoločné pastviny veľmi potrebuje, práve tak ako kus chleba. V maštali neveľmi možno chovať dobytok a keď ho aj chováme, to je drahé. Lebo jako rastúce dieťa potrebuje priestor na hranie, práve tak aj statok potrebuje slobodné miesto, aby sa mohol pohybovať.

Teraz sa už aj na týchto miestach vážne zaoberajú s tým, že jako by mohli znova prísť ku pastvinám. Nebude teda od veci, keď na tomto mieste spomneme že pri zaopatrovaní pastvín ministerstvo orby podporuje obce. O tomto bude dobre vedieť nasledovné:

Podporu môžu dostať obce, kompossesorátstva a také spolky, ktorých členovia sú zväčša malí gazdovia. Podpora záleží v tom, že ministerstvo na zakúpenie pastvín poskytne pôžičku bez úrokov. Totižto jestli si cieľom kúpenia pastviny vyzdvihnú amortizačnú pôžičku, tak zatiaľ, kým treba platiť kapitál a úroky tejto amortizačnej pôžičky, istú čiastku z toho platí ministerstvo orby. Vyše 50-ročnú amortizačnú pôžičku nemožno vyzdvihnúť.

V prosbe, ktorá sa zadá o podporu, treba udať počet obyvateľov tej obce alebo toho spolku, ktorý chce kúpiť pastvinu; treba udať veľkosť chotára patričnej obce a že koľkí malí, strední gazdovia a veľkostatkári mali by účasť v pastvine, kolko títo majú statku a že či patričná obec úplne postráda pastvinu alebo či si snáď už jestvujúce pastviny chce zväčšiť: treba udať, že ktorý pozemok chce kúpiť pod spoločnú pastvinu a za jakú cenu? Obecni alebo okresni páni no-

tári povinní sú postarať sa o potrebné vystrojenie prosby a ponevác na toto sa pofahujúce nariadenie je v notárskej kancelárii, preto sa na to tu obsírnejšie rozprestierať ani neideme.

Ale aj kde majú pastviny, smelo môžeme povedať že ani tam nemajú veľkú radosť z nich. A veru, kde sa o obečnú pastvinu nestarajú, tam je pastvina na trávu chudobná, pustá a paša na nej zhorí hneď v prvé horúce dni. Niekde zase toho málo hnoja, ktorý statok natráti po pastvine, posbierajú pastieri a dovolia ho odviezť za deci páleného. A toto veru neni dovolené. Takýto pastier robi škodu všetkým gazdom, ktorí svoj statok vyhánajú na pašu. Lebo veru príde čas, že naši dedičania nahliadnu, že aj pastviny potrebujú hnojenie, nie to ešte odoberať im aj toho trochu hnoja, ktorý tam roztráti pasúci sa statok,

Veru všetci máme mať na starosti, aby pastviny byly udržiavané v dobrom stave. Pastviny sú spoločné verejné majetky. Každý občian má z toho osoh, keď je na pastvinách dobrá paša a keď sa z nich statok nevracá večer hladný, ako to teraz zkusujeme. Pozorujme na to, aby napozatým aj na pastvinách byly skončené jasenné a jarné práce, aby pastviny v lete byly čistené od buriny a aby holé flaky riadne byly zasiaté trávou.

Aj to je jasná a nepodvrátiteľná pravda, že ktorá obec má na pašu bohaté pastviny, tam v poli býva dobrá úroda, ľud sa dobre má a neni zadĺžený.

Kto rozmýšľa, ten ľahko príde na to, že prečo? Lebo kde je chov dobytka vyvinutý, tam majú veľa hnoja. A toto je veru fundament gazdovania.

Výhoda pre včelárov!

Včelárov a so včelárstvom zaoberajúcich sa našich čitateľov stolice trenčianskej, lptovskej a oravskej upozorňujeme, že u hornoviedieckej ministerskej expozitúry v Žiline za výhodnú cenu 5 korún možno si zaopatriť jeden kilogramm čistej váhy a oplodenu matku majúce včelné roje. Adressovať treba takto: *Felvidéki min. kirendeltség, Zsolna.*

Spisy redakciou odporúčané.

Mučenica čistoty rečená, 26 strán obsahujúci sošit utešeného obsahu dostať za 7 halierov u dra Jozefa Janda dekanfarára (v Nitrapereslény). Každá kresťanská deva by si mala zaopatriť toto dielko, ktoré ale aj iným osobám bude nevysloviteľne vitané.

DOPISY.

Od Dunajca (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Otený Pán Redaktor!

Ráčte prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Kreštane».

Už asi dva roky máme v Magure katolíckeho advokáta v osobe dra Kolomana Winklera, ktorý v Starej Vsi na Tricatku býva, ale — žiaľbohu — mu veľmi slabo ide, lebo ho ľud málo podporuje. A predsa je našou mravnou kresťanskou povinnosťou, keď už da-
kedy nevyhnutne potrebujeme pravotára, v prvom rade kresťana podporovať. Svoj k svojmu!

Pre katolícku Maguru by to veľmi smutné svedectvo bolo, keby popri štyroch židovských fiškálov, ktorí už aj pekné vlastné domy majú, jeden kresťan nemohol vyžiť a nás asnaď ešte aj zanechať musel. Kresťania podporujte kresťanov!

Úd Kat. Lud. Jednoty

***

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokostený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Dávam na známosť eteným čitateľom Kresťana, že v Starej Vsi za okresného lekára jednohlasne vyvolený je dr. Mikuláš Jankura, banický doktor z Kotterbachu.

V Magure je veľká radosť, že — chvála Bohu — už raz dožijeme sa katolíckeho lekára, akého Magura od ľudskej pamäti ešte nemala, bo tam posial boli lekári vždy len z vyvoleného národa. V ostatnom čase ohľadom zdravotníctva boli sme vo veľmi smutnom položení. Celá Magura z 33 dedin pozostávajúca mala len jedného lekára a to tiež nie z kresťanskej krvi a ten robil s nami čo a ako len chcel. Ľud natoľko ztratil k nemu dôveru, že ho, keď len mohol, obchádzal a včas súrne potreby radšej z ďaleka, tak z Nového Tarhu, z Belej, z Podolinca a z Gňazd dal si lekára zavolať.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézte» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udelovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntových knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pe-
stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kertlet Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľa pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popreďku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spiáca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Prosíme nového pána doktora, aby čím skorej k nám prist ráčil, ubezpečujeme ho, že sa medzi nami dobre citiť bude. S radosťou sme počuli, že chce byť našim milosrdným Samaritánom a tak očakávame ho s vystretými rukami.

***

Z Chynorán (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Veľactený Pán Redaktor!

Račte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Krestane».

Pri poslednej stoličnej voľbe sme sa zrejme bresvedčili, že je náš pán dekan Ignác Wohland statočným ľudákom. Je síce pravda, že ľudák Ján Bundala prepadol, ale tomu boli na príčine jeho vlastní farníci, ktorí nie naňho, lež na liberála hlasovali. Nech zmiznú liberáli, nech žije ľudovej strane verný pán dekan Igác Wohland a pán farár Ján Bundala.

S Bohom

***

Ján Vylepíl.

Zo Solčian (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

Ti ľudia, čo boli pri poslednej stoličnej voľbe na liberálov hlasovali, sa teraz haňbia a takí sú mrzutí ani korhel, keď nemá čo piť. Ufame, že sa táto veľká štrbina nášho politického chýru vyrovná. Už viacej nebude krívať naše politické presvedčenie pri žiadnej voľbe. Keď je nos krivý, to neni nič, keď je ale politické jednanie krivé, to je už potom špatná chyba. Pri rýchtárskej voľbe nebudeme hlasovať na liberála.

S Bohom

Michal L.

Prosba.

«Caritasverband», dobročinný to spolok nemeckých katolíkov vo Freiburgu (i Breisgau) vydržiavať bude 25. a 28. septembra svoj tohoročný sjazd v Draždanoch. Pri tejto príležitosti zvláštny odbor pojednávať bude otázku opatrovania cudzozemských, v Nemecku zamestnaných robotníkov v nábožensko-sociálnom ohľade. Správa obrátila sa na administráciu Sv. Adalberta s tou prosbou, aby jej podala zprávy o slovenských robotníkoch, ktorí v Nemecku pracujú. Chce vedieť, koľko ich je, kde (v ktorom meste, alebo okrese) sa hlavne sdržiavajú, jakú prácu tam konajú, kto sa staral a jako o ich náboženskú výchovu a o ich spoločenské polozenie doma a v Nemecku.

Jak vznešená je snaha nemeckých katolíkov, starať sa o duševné a telesné blaho cudzích robotníkov, tak ľazko je jednotlivcovi posbierať dôkladné zprávy o tom. Len spoločná akcia mnohých ľudí mohla by tu úspešný výsledok vykázat. Preto uctive prosíme ct. redakciu, aby nám pomocou svojich čitateľov umožnila sosbie-

ranie žiadaných zprávy, opetovným uverejnením tejto prosby vo svojom ct. liste. V úplnej úcte
 Prešporek (Pozsony, Grössling u. 34.) 1911.

Administrácia Sv. Adalberta.

K našemu vyobrazeniu.

Vyobrazenie terajsieho čísla predstavuje nám sídelný chrám v milostnom mieste Lourdes vo Francúzsku. Ako to už z tohoto vyobrazenia vidno, kostol tento sotva má páru vo svete, bo sú to vlastne tri kostoly jedon nad druhým. Je v tomto kostole 75 oltárov, 50 lustrov a nachodí sa v ňom 1000 praporov všetkých národov sveta. Do ňutra kostola zmestí sa ľahko 12 tisíc na priestore pred kostolom do 100 tisíc ľudí. Zvlášte v mesiaci auguste z celého sveta putujú ľudia na milostné miesto Lourdes, kde posial už 5000 nevyliciteľne chorých uzdravených bolo na mohútnu prímluvu Preblahoslavenej Panny Marie Matky Božej nepoškrvnene počatej.

Odkazy redakcie.

J. K. Sz., F. K. K. Čo pre nedostatok miesta vystalo, príde v budúcom čísle.

N. V. J. Ďakujeme za doposlané. Uverejní sa vďačne, aknáhle bude miesta.

B. H. T. Vaše záležitosti tu máte v poriadku. Čudná vec je ale že u vás nešíri sa Jednota.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena:

na celý rok ... .. 4 koruny,
 na pol roka ... .. 2 koruny,
 na štvrt roka ... .. 1 koruna.
 Do Pruska: na celý rok 6 korún.
 Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Krestana.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K,
 lepšie 2 korúny 40 hal.; prima
 polbiele 2 korúny 80 halierov;
 biele 4 K, biele paperové 5 K
 10 h.; 1 kg. veľmi ľahé, ako
 snah biele, drápané 4 K 40 h.,
 8 K.; 1 kg. paperie, 3 K.,
 7 K.; biele ľahové 10 K. naj-
 ľahšie paperie z prá 12 K. —
 Pri objednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho
 alebo žltého nankingu, 1 perina, 180 cm. dlhá,
 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každé 80 cm. dlhé, 80 cm.
 široké, naplnené novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K;
 polpaperie 20 K.; paperie 24 K.; jednotlivé periny 10 K, 12 K,
 14 K, 16 K.; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé
 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm.
 dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z
 pevného vrázkovaného grádľu 180 cm. dlhé, 118 cm. široké 12.80,
 14.80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko.
 Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírný ceník zdarma a franko.
 S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 17. júna.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	25:25—26:10
» stolnobelohradská, nová	«	25:00—25:80
» peštianska, nová	«	25:10—26:20
« banátska, nová	«	24:00—25:20
Jačmeň nový, prvotriedny	«	16:80—17:30
Raž prvotriedna	«	18:40—18:50
« druhotriedna	«	18:10—18:20
Ovos prvotriedny	«	19:00—19:40
« druhotriedny	«	18:60—19:00
Kukurica	«	13:80—13:90

Všetko po 100 kilogrammoch.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:90	18:50	18:00	17:50	17:10	16:60	15:80
č.		7	7½	8			
K.		15:00	13:40	8:20			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	11:00—11:20
« hrubé	«	11:10—11:30
Fazula veľká biela	«	20:00—21:00
Fazula strakavá	«	23:00—24:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	5:00—5:20
« « ružové	«	5:40—5:60
« « žlté	«	6:80—7:00
Hrach lúpaný	«	44:00—54:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	27:00—28:00
Šošovica čistá	«	25:00—36:00
Proso	«	18:00—20:20
Datelinové sáme , červená datelina	kor.	—
« « lucerna	«	—
Mak	kor.	64:00—74:00
Rasca (kmín)	«	68:00—
Konopné sáme	«	28:00—29:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	151:00—152:00
Slanina mestská 4-kusová	«	140:00—141:00
« « 3-kusová	«	144:00—145:00

A vonatok **indulása** Budapest ny. p.-udvarról.

Érvényes 1911. május ho 1-től.

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p.-udvarra.

Délrelelőtt				Délután				Délrelelőtt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
152	5	15	sz. v.	164	12	05	sz. v.	149	3	51	sz. v.	165	12	50	sz. v.
122	5	25	«	714	12	10	«	151	5	05	«	187	1	20	«
154	5	35	«	1404	12	20	gy. v.	723	5	25	«	708	1	25	gy. v.
718	5	40	«	188	12	25	sz. v.	725	5	35	«	108	1	40	«
4102	6	10	«	4108	12	30	«	4101	5	50	«	508	1	50	«
156	6	20	«	166	1	00	«	133	5	55	«	167	1	55	«
6502	6	35	«	168	1	30	«	725a	6	00	«	4107	2	05	«
102	6	50	k. ost. ex. v.	4114 ²⁾	1	50	«	153	6	05	«	169	2	40	«
508	7	00	gy. v.	106	2	00	gy. v.	6507	6	10	«	171	3	00	«
1402	7	05	«	504	2	05	«	721	6	20	«	6503	3	20	«
104	7	55	«	126	2	10	sz. v.	901 ¹⁾	6	25	k. o. e.	173 ³⁾	4	00	«
158	8	05	sz. v.	170	2	15	«	701 ²⁾	6	30	«	713	4	05	«
708	8	15	gy. v.	4108	2	20	«	135	6	35	sz. v.	139	4	10	«
712	8	30	sz. v.	108	2	30	gy. v.	1407	6	40	«	4109	5	05	«
134	8	45	«	120	2	35	sz. v.	709	7	15	«	175	5	15	«
4104	9	05	«	704	2	40	gy. v.	125	7	20	«	215	5	30	tszsz
114	9	20	«	722	2	45	sz. v.	727	7	25	«	141 ⁴⁾	5	45	sz. v.
160	9	40	«	6506	2	50	«	501	7	30	gy. v.	115	5	55	«
162	11	05	«	172 ³⁾	3	10	«	155	7	35	sz. v.	1403	6	20	gy. v.
6504	11	15	«	140	3	55	«	113	7	40	«	177	6	30	sz. v.
136 ¹⁾	11	35	«	174	4	10	«	4108	7	45	«	707	6	35	gy. v.
730 ²⁾	11	55	«	716	4	30	«	6501	7	50	«	105	6	40	«
116	12	00	«	110	5	15	gy. v.	157	7	55	«	107	7	10	«
				142	5	20	sz. v.	127	8	00	«	711	7	40	sz. v.
				724 ⁴⁾	5	40	«	719	8	35	«	179	8	00	«
				176	5	50	«	129	8	45	«	4118 ⁵⁾	8	10	«
				123	6	00	«	159	9	10	«	143	8	20	«
				724 ^{a)}	6	10	«	705	9	20	gy. v.	181	8	50	«
				144	6	15	«	1401	9	40	«	109	9	05	gy. v.
				724	6	35	«	4105	9	55	sz. v.	729 ⁶⁾	9	20	sz. v.
				4110	6	40	«	161	10	25	«	4111	9	25	«
				728	6	45	«	715	10	40	«	6503	9	30	«
				1406	6	50	gy. v.	119	11	15	«	181	9	35	«
				130	6	55	sz. v.	163	11	50	«	1405	9	45	gy. v.
				180 ⁸⁾	7	10	«					505	9	55	«
				178	7	20	«					4115 ⁴⁾	10	00	sz. v.
				728	7	35	«					183 ⁹⁾	10	15	«
				6508	7	40	«					145	10	25	«
				710	8	05	«					6513	10	30	«
				132	8	10	«					117	10	35	«
				182	8	20	«					185	10	50	«
				4112	8	30	«					717	11	00	«
				1408	8	40	«					101	11	05	k. ost. ex. v.
				118	9	30	«					121	11	50	sz. v.
				502	9	35	gy. v.								
				184	9	45	sz. v.								
				706	10	15	gy. v.								
				720	10	30	sz. v.								
				146	11	10	«								
				902 ⁵⁾	11	20	k. o.								
				702 ⁶⁾	11	30	exp. v.								

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.

4001	5	53	sz. v.	Esztergom	4007	2	10	sz. v.	Esztergom
4003	7	43	«	Esztergom	4009	5	20	«	Esztergom
4005	10	04	«	Esztergom	4013 ³⁾	8	21	«	Piliscsaba
					4011	9	31	«	Esztergom
					4015 ⁴⁾	10	07	«	Piliscsaba

ÚVERNÁ BANKA ÚČASTINNÝ SPOLOK.

Centrála: v Ružomberku. ■ ■ Filiálky: v Prešporku, Trstenej a Žiline.

Účastinná istina: 2 millionny korún. Rezerva: 900.000 korún. V Ružomberku, datum poštového razítka.

P. T.

Dovoľujeme si vct. obecnstvu úctive oznámiť, že sme v Žiline otvorili 6. júnom b. l. svoju filiálku (preobezne v dome p. Jura Gyurissa: Hlavný rýnok č. 25.) V správe našej žilinskej pobočky zasedajú pt. pp.

Dr. Emil Gyuriss, pravotár, býv. kraj. poslanec.

Štefan Tvrďý st., drevokupec.

Dr. Ján Brežný, pravotár.

Zároveň sdeľujeme úctive, že naša filiálka bude sa zaoberať všetkými bankovými obchodmi, i prosíme, ráčte sa na ňu s úplnou dôverou obrátiť a ubezpečujeme Vás vopred, že Vás ona vždy čo možno najkulantnejšie obsluží.

Porúčame sa do vzácnej priazne vct. obecnstva.

S úplnou úctou
Úverná banka ú. s.

A. Thierry
lekárnik

BALZAM

zákonom
chránený

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitich-Sauerbrunn.

Pôvodný je len s ochrannou známou mnišky. Odpredaj každého falšovania, padelania, klamstvo s nepravou ochrannou známkou sňhajú a pokutujú prísne zákony.

Tento balzam: 1. Nedostiziteľným prostriedkom je proti všetkým chorobám pŕs a plúc, utišuje katarr, rozpúšťa slajm, zastavuje bolestný kašeľ a lieči podobné zastaralé neduhy. 2. Zvlášte účinkuje pri zapalení hrdla, chrýptavici a všetkých chorobách hrdla. 3. Odkoreňa zastavuje každú zimnicu. 4. Lieči všetky choroby pečene, žalúdka, čriev, žalúdočké kŕče, koliku a lúpanie. 5. Lieči zlatú žilu a hemerózy. 6. Čini ľahkú stolicu, čistí krv a ľadviny, dodáva chuť k jedeniu a podporuje trávenie. 7. Výborne účinkuje pri bolení zubov, ďasien atď., odobiera neprijemný zápach úst a zo žalúdka. 8. Je dobrým liekom

proti hlistam, červom a zrádniku. 9. Z vonku upotrebený lieči rany, kňahňu, vrede, opáleniny, omrzliny, svrab, bolenie, hučanie v hlave, hos ec, bolenie uší atď. Liek tento nemá by chybovať v žiadnej rodine, zvlášte keď cholera, influenza alebo iné nákazlive choroby zúria. Zvláštny pozor treba dávať na zelenú ochrannú známku s mniškou. K dostaniu u lekárnik Jozefa Töröka v Budapešti a vo veľkom v každej drogerii.

Adressa: A. Thierry-ho lekárnik k anjelovi strázevi Pregrada, pri Rohiči. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo jedna zvlášte veľká flaška stojí 5 kor. 60 halierov. Menej sa neposiela. Zasielky len s poštovou dobierekou alebo pri predbežnom doposlani penazi.

Lacné česke perie!

5 kilo nové
tmavé driapané
9.60 K, lepšie
12 korún, Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K, 24 K.
Biele ako sňah
mäkké jak pá-
per, drapané 30,
38, 42 K. — **Hotové posteľe.**
Z červeného činovatu 1 dobre
naplnená perina, alebo 1 zpodná
perina 180 cm. dlhá 116 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
18.—, 15.—, 13.—, 21.—. Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—,
3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dla vôle.
Trojdielovú srstennú matrac na
jednu posteľ K 27.— lepšej ja-
kovosti K 38. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierekou. Výmena a navrátenie
dovoľuje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 135.
pri Pilsen (Čechy).

Sklepník sa hľadá do konzumu!

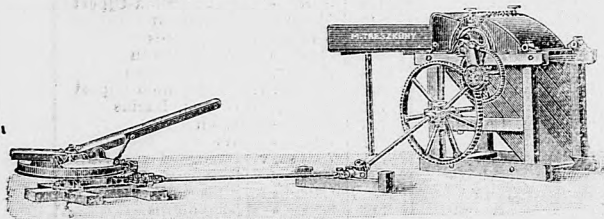
Teplický Potravný Spolok
(Vágtapolecza, pri Žiline)
od 30. augusta t. r. potre-
buje jedného

šikovného a zbehlého SKLEPNIKA

Ročný plat 1200 kor., byt,
svetlo a kurivo. Kto žiada
túto stanicu zaujať, nech
sa hlási u direkcie konz-
zumu do 10. augusta.

Správa Spolku.

Hospodárske stroje!

Pánom hospodárom odporúčam svoje najnovšie: Mlátačky ručné a žentúrové. Žentúre kryte bezpečné. Pastorky. Mlátaacie garnitury. Rajtäre. Triery. Sečkovice. Stroje na rezanie kapusty. Struhadlá na burgyňu. Pluhy. Brány. Stroje na siatie. Hrable. Stroje na moržovanie kukurice. Šrotovníky. Stroje na lámánie kôry. Stroje na miesenie hlíny. Okružné píly. Decimálky. Mangle na prádlo atď.

Obrázkové cenníky na žiadosť zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojnik a majitel' dielne na hospodárske stroje
v BYTČI (Nagybicscse).

Oznamy prijíma
administracia

„Kresťan“

■ ■ Budapest, ■ ■
Szentkirályi-u. 28.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posiela 3 veľké alebo 6 stred-
ných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-út.